

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR. 06676.000

ADRESSE:
AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01-11 95 65

Sag nr. 154. Fredning af arealer ved Risebæk.

Kendelse:

(Meddelt den 18. april 1980)

Overfredningsnævnets afgørelse af 10. september 1979 om erstatning i anledning af fredning af arealer ved Risebæk i Åkirkeby kommune er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af ejeren af Risegård, matr.nr. 45 a m.fl. Åker sogn, gårdejer Erik A. Sonne.

Taksationskommissionen har den 25. marts 1980 besigtiget den fredede ejendom.

Under besigtigelsen var ejeren bistået af konsulenterne Chr. Kjøller og Jørn Lastrup, Bornholms landøkonomiske Forening.

Der er for taksationskommissionen nedlagt erstatningspåstand på 51.800 kr. Påstanden er beregnet på grundlag af halvdelen af den erstatning, som i henhold til aftale mellem Bornholms amt og landboorganisationerne for Bornholms område ydes for arealer, der eksproprieres til anlægsformål, og som for tiden udgør 1,40 kr. pr. m².

Som begrundelse for erstatningskravet henviste ejeren og hans rådgivere navnlig til de ulemper, som vil blive følgen af, at

en del af ejendommens areal åbnes for offentligheden. Den nu offentligt tilgængelige sti passerer tæt op ad beboelsen på ejendommen og langs haven, og færdsel kan nu, i modsætning til tidligere, ske uden forud indhentet tilladelse, hvilket vil være til stor gene. Samtidig betyder den øgede færdsel, at kørsel med maskiner og kvægdrift vanskeliggøres, ligesom jagtmulighederne forringes. Endelig blev det anført, at den erstatning, overfredningsnævnet har fastsat, i forhold til arealets størrelse er mindre end erstatningen til de øvrige lodsejere under fredningen.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Kommissionen finder ikke, at det af ejeren rejste erstatningskrav er udtryk for en realistisk vurdering af den nedgang i ejendommens handelsværdi, som kan antages at følge af fredningen. Det anvendte beregningsprincip svarer heller ikke til den praksis, som følges ved erstatningsfastsættelsen i naturfredningssager.

Kommissionen finder, at erstatningen under hensyn til fredningsindgrebets lidet tyngende karakter bør fastsættes som en almindelig arealerstatning på 800 kr. pr. ha, bortset fra den del af arealet, som er undergivet fredskovpligt, og for hvilket der ikke ydes erstatning. Hertil kommer erstatning for åbning af stiadgang på 15 kr. pr. løbende meter sti over dyrkbart areal og 10 kr. pr. løbende meter over udyrkbart terræn. Kommissionen er enig i, at den ved fredningen åbnede adgang for offentligheden til at færdes tæt forbi ejendommens bygninger og have vil give adgang til særlig ulempe, hvorfor der bør fastsættes et skønsmæssigt tillæg til de beløb, der følger af den nævnte takstmæssige beregning. Kommissionen fastsætter herefter erstatningen således:

1,65 ha fredskov	0 kr.
5,745 ha a 800 kr. pr. ha, afrundet	4.600 kr.
ca. 600 m sti over dyrkbar jord a 15 kr. pr. lb.m.	9.000 kr.
ca. 300 m sti over udyrkbart terræn a 10 kr. pr. lb.m.	3.000 kr.
særlig ulempeerstatning	<u>8.400 kr.</u>
ialt	25.000 kr.

I sagsomkostninger for taksationskommissionen tillægges der ejeren et beløb på 500 kr.

Herefter bestemmes:

Den gårdejer Erik A. Sonne tilkommende erstatning for fredning af en del af ejendommen matr.nr. 45 a m.fl. Åker sogn fastsættes til 25.000 kr.

Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 10. september 1979.

I godtgørelse for sagsomkostninger for taksationskommissionen tillægges der ejeren 500 kr.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Robert Alsing

OVERFREDNINGSNÆVNET >

10/9-79

År 1979, den 10. september, afsagde overfredningsnævnet følgende

a f g ø r e l s e

om fredning af arealer ved Risebæk i Åkirkeby kommune (sag nr. 2381/78).

Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds afsagde den 26. maj 1978 kendelse om fredning af arealer ved Risebæk i Åkirkeby kommune. Fredningen omfatter de nederste ca. 1.000 m af Risebækdalen, ialt ca. 12,5 ha, mellem hovedlandevej nr. 175 Rønne-Pedersker og kysten og vedrører 4 forskellige ejendomme, hvoraf den ene er i statens eje. Fredningssagen var rejst af Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Bornholm amt med tilslutning af naturfredningsrådet.

Fredningen tilsigter at sikre området videnskabelige værdier mod ødelæggelse eller beskadigelse. Endvidere ønskes det store besøg, der hidtil har fundet sted i dalen i undervisningsmæssigt og videnskabeligt øjemed, lagt i mere ordnede rammer samt sikret vejadgang og renholdelse af området m.v.

Kendelsen er indbragt for overfredningsnævnet af de 3 berørte private ejere. Ejerne har fundet fredningen for vidtrækkende i forhold til de geologiske og videnskabelige interesser, der knytter sig til området.

Efter besigtigelse og møde med de i sagen interesserede finder overfredningsnævnet, at der til Risebækdalen og tilstødende kystareal knytter sig så betydelige landskabelige og navnlig naturvidenskabelige interesser, at arealerne bør undergives fredning, hvorved der endvidere åbnes mulighed for landskabspleje og regulering af den offentlige adgang.

Det er derimod ikke mod ejerens protest fundet påkrævet at lade Risegårds bygninger og have undergive fredning. Det fredede område udgør herefter ca. 11 ha.

De bebyggelsesregulerende fredningsbestemmelser er ændret som en konsekvens af den foretagne begrænsning af det fredede område.

Der er endvidere foretaget en - væsentligst redaktionel - ændring af bestemmelserne om vegetationsforhold.

Overfredningsnævnet har fundet det ubetænkeligt at udvide adgangen til området ad de udlagte stier til også at gælde offentligheden. Dette kan næppe forventes at medføre de under sagen påståede slidvirkninger, hvorved bemærkes, at de fastsatte retningslinier for områdets indretning (skilte, stier m.v.) netop tager sigte på at begrænse uønsket publikumsslid. Endvidere er fredningsnævnet bemyndiget til - eventuelt på foranledning af naturfredningsrådet eller fredningsstyrelsen - at tage spørgsmålet om adgangsforholdene op, såfremt hensynet til de geologiske forekomster tilsiger dette.

Overfredningsnævnet har fundet ikke at burde tillade udvidelse af parkeringspladsen på matr.nr. 55 a eller indretning af rastepads ved opstilling af borde, bænke m.v., hvorfor bestemmelsen herom i fredningsnævnets kendelse er udgået.

Den i fredningsnævnets kendelse indeholdte bestemmelse om indskrænkning i naturfredningslovens regler om offentlig adgang har overfredningsnævnet ophævet som overflødig.

Der pålægges herefter de på fredningskortet angivne arealer af ejendommene matr.nr. 45 a, 55 i, 46 a, 48 c og 55 a, Åker sogn, med tilhørende umatrikulerede strandareal følgende fredningsbestemmelser:

I. De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand med de nedennævnte undtagelser.

II. Anlægsvirksomhed.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger, bortset fra transformerstationer til lokal el-forsyning.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Etablering af oplagspladser er ikke tilladt.

Bilophugningsplads må ikke etableres.

Arealerne må ikke hegnes, bortset fra nødvendige kreaturhegn.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning, stenbrydning og opfyldning, bortset fra udbedring af dæmningen ved dammen på matr.nr. 45 a, Åker sogn.

III. Vegetationsforhold.

Ådalens karakter af blandet løvskov skal opretholdes.

Forstmæssig pleje og udnyttelse af nu skovbevoksede arealer skal kun være tilladt ved plukhugst og selvforryngelse og i begrænset omfang ved genplantning efter mindre afdrift. Udover forryngelse af de 2 eksisterende nåletræsbeplantninger må beplantning med nåletræ ikke finde sted.

Uden for de nuværende bevoksninger må plantning med træer og buske ikke finde sted.

De arealer, der ved fredningens gennemførelse henligger udyrkede, må ikke opdyrkes, bortset fra det på fredningskortet med særlig signatur "vedvarende græs" angivne areal af matr.nr. 46 a, Åker sogn, hvor der tillades en nyudlægning med græs

IV. Vandløbet.

Ændring af åens naturlige løb, herunder regulering, rørlægning eller sænkning af åens vandstand, må ikke finde sted.

V. Offentlighedens adgang, stianlæg, skiltning m.v.

Offentligheden tillægges ret til gående færdsel ad de på fredningskortet viste stier.

Stierne anlægges og vedligeholdes af Bornholms skovdistrikt.

Anlægget og vedligeholdelsen skal ske efter en samlet plan, der udarbejdes af skovdistriktet efter forhandling med naturfredningsrådet og forelægges fredningsnævnet til godkendelse.

I ovennævnte plan indgår endvidere fastsættelse af ordensreglement og foretagelse af skiltning.

I planen skal indgå, at der fra kysten til vandfaldet med graptolitskifferen med mindst muligt indgreb anlægges en natursti. Ud for vandfaldet skal der foretages en afskærmende hegning - evt. med etablering af en slags terrasse - hvorfra besøgende kan besigtige graptolitskifferen.

Der må ikke hverken på parkeringspladsen ved vejen, på stranden eller ved stien opsættes henvisningsskilte til vandfaldet.

Ved vandfaldet kan der opsættes skilte med oplysning om forekomsten samt evt. med forbud mod borthugning af materiale i bruddet.

Fredningsnævnet kan - evt. på foranledning af naturfredningsrådet eller fredningsstyrelsen - foretage regulering af adgangsforholdene, såfremt hensynet til

de geologiske forekomster tilsiger dette.

Det fredede område er i sin helhed tilgængeligt for videnskabelige undersøgelser.

VI. Pleje af området.

Bornholms skovdistrikt skal uden udgift for ejerne og efter forudgående aftale med disse - eller, hvis aftale ikke kan opnås, med fredningsnævnets godkendelse - kunne foranledige en ønsket tilstand opretholdt ved selektiv hugst samt ved ekstensiv græsning med får på skrænterne mod kysten med henblik på en begrænsning eller udryddelse af visse træer.

Udgifter til opsyn med stierne, renholdelse af disse og deres nærmeste omgivelser for affald, efterladt af publikum, er lodsejerne uvedkommende, men udføres ved skovdistriktets foranledning.

Ejerne er pligtige til uden erstatning at tåle den nødvendige færdsel for renholdelse af stierne med nærmeste omgivelser, ligesom de skal tåle opstilling af affaldsstativer og anvisning for publikum.

VII. Vejregulering.

Fredningen er ikke til hinder for udvidelse af hovedlandevejen.

P. O. V.

G. Hermann.

10/9-1979

År 1979, den 10. september, afsagde overfredningsnævnet følgende

a f g ø r e l s e

om erstatning i anledning af fredning af arealer ved Risebæk i Åkirkeby kommune (sag nr. 2381/78).

Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds afsagde den 26. maj 1978 kendelse om fredning af arealer ved Risebæk i Åkirkeby kommune. Fredningen omfatter de nederste ca. 1.000 m af Risebækdalen, ialt ca. 12,5 ha, mellem landevejen Rønne-Pedersker og kysten og vedrører 4 forskellige ejendomme, hvoraf den ene er i statens eje.

Ved kendelsen er tilkendt ejerne af de 3 privatejede ejendomme henholdsvis 8.000 kr., 2.000 kr. og 500 kr.

Kendelsen er indbragt for overfredningsnævnet af ejerne af de 3 private ejendomme med påstand om begrænsning af fredningens geografiske udstrækning og ændring af fredningsbestemmelserne. Ejerne har - på det foreliggende - ikke ønsket at udtale sig om erstatningsspørgsmålet.

Overfredningsnævnet har ved en samtidig hermed truffet afgørelse begrænset fredningens geografiske udstrækning og foretaget forskellige ændringer af fredningsbestemmelserne.

Som følge af fredningens ændrede afgrænsning udgår ejendommen Risegårds bygninger og have af fredningen.

De fredede arealer er beliggende i landzone, og størstedelen er omfattet af naturfredningslovens beskyttelses- eller byggeliniebestemmelser eller er undergivet fredskovspligt. Fredningsbestemmelserne findes derfor - bortset fra bestemmelserne om offentlig adgang m.v., jfr. nedenfor - kun at påføre ejerne

yderst få begrænsninger i rådighedsretten over de i udstrækning iøvrigt ret beskydede, fredede arealer.

Fredningsbestemmelserne om områdets åbning for offentligheden ved udlægning af stier samt adgang til videnskabelige undersøgelser må derimod under hensyn til områdets karakter og de sjældne geologiske forekomster antages især for ejendommen Risegård at kunne medføre en vis gene, for hvilken udmåling af erstatning må ske ud fra en skønsmæssig vurdering.

Erstatningen for fredning af hver af de 3 ejendomme fastsættes herefter under ét til følgende beløb, der er en forhøjelse af de fredningsnævnet tilkendte erstatninger:

Erik Sonne som ejer af matr.nr. 45 <u>a</u> og 55 <u>i</u> , Åker sogn, ialt 7,4 ha	16.000 kr.
Carl Kofoed som ejer af matr.nr. 46 <u>a</u> Åker sogn, ialt ca. 2,9 ha	4.000 kr.
Rudolf Jensen som ejer af matr.nr. 48 <u>c</u> , Åker sogn, ialt 1.400 m ²	<u>1.000 kr.</u>
ialt	<u>21.000 kr.</u>

Af de i sagen deltagende 6 medlemmer af overfredningsnævnet har et medlem stemt for tilkendelse af væsentlig større erstatning til de 3 ejere.

Erstatningerne forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, med 10 % p.a. fra den 26. maj 1978 (datoen for fredningsnævnets kendelse) til den 31. december 1978 og derefter med en årlig rente, der er 1 % højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte diskonto.

I omkostninger tillægges der ejerne 1.000 kr., som udbetales til Bornholms landøkonomiske Forening.

Den samlede erstatning med renter og omkostninger udredes efter naturfredningslovens § 24, stk. 1, af staten med 75 % og af Bornholms amtsråd med 25 %.

Overfredningsnævnets ovenstående afgørelse af erstatningsspørgsmålet kan påklages til taksationskommissionen vedrørende naturfredning (adresse: Amaliegade 13, 1256 København K.) af enhver ejer af arealer under fredningen samt af miljøministeren og Bornholms amtsråd. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Afgørelsen vedrørende omkostningsbeløbet, der udbetales til Bornholms landøkonomiske Forening, kan dog ikke påklages til taksationskommissionen.

P. O. V.

G. Hermann.

FREDNINGSNÆVNET>

26/5-78

År 1978 den 26. maj afsagde fredningsnævnet for Bornholms
amts fredningskreds følgende

K E N D E L S E

i sag nr. 34/1971.

Fredning af arealer ved
Risebæk, Aakirkeby kom-
mune.

Ved skrivelse af 9. februar 1971 har Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Bornholms amt rejst frednings-sag for den del af vandløbet Risebæk med tilgrænsende arealer, der ligger mellem hovedlandevej nr. 175 og kysten.

Sagen omfatter et areal på ca. 12 ha., der er beliggende i landzone i Aakirkeby kommune.

Rejsningen af fredningssagen er bekendtgjort i Statstidende og de to lokale dagblade for den 10. juli 1971.

Som begrundelse for sagens rejsning har Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget i rejsningskrivelsen blandt andet anført følgende:

"Det omhandlede område er en særdeles vigtig geologisk lokalitet af 3 årsager.

1. Umiddelbart sydvest for Risegård finder man et meget smukt profil i graptolitskifer. Rent videnskabeligt anses netop dette profil som yderst værdifuldt, idet man her har en ubrudt aflejringsfølge, som er uden sidestykke andet steds i verden.

Dette profil har været meget anvendt som studie- og ekskursionsobjekt igennem en lang årrække. For at kunne komme til lokaliteten

må man nødvendigvis passere gennem Risegårds have, hvilket kan være generende for beboerne, men de skiftende ejere af Risegård har altid været yderst imødekommende, når skoler og højere læreanstalter har ønsket at besøge lokaliteten.

2. I kystområdet ved åens munding finder man forskellige sandsten og lerarter, der stammer fra væsentlig yngre perioder end graptolitskiferen. Men også disse lag er særdeles værdifulde, idet det er det eneste sted, hvor denne type lag kan iagttages i Danmark.

3. I den nordlige del af det foreslåede område ligger et gammelt orthoceratitkalk-brud, hvor man i det blottede lag ikke blot finder en mængde forstenede orthoceratiter, men også finder spor af isens bevægelser under sidste istid i form af tydelige skurestriber. Des-

værre er disse blottede lag blevet stærkt ødelagte i de sidste år af ubetænksomme skolebørn.

Den del af Risebæk, der foreslås fredet, har yderligere den for bornholmske ådale så karakteristiske vegetation med en blandet løvskov, der specielt om foråret fremviser en rigt blomstrende urtevegetation."

Rejsningen af fredningssagen er blevet anbefalet af Naturfredningsrådet, Danmarks Geologiske Undersøgelse og Universitetets mineral-geologiske institut.

Fredningens geografiske udstrækning og indhold.

Fredningsplanudvalget har under sagens behandling foretaget mindre ændringer af fredningsgrænserne, blandt andet for at grænserne lettere kan stedfæstes i marken. Sagen omfatter herefter det på det vedlagte kort angivne areal.

De ejendomme, som sagen vedrører, er angivet i den nedenfor gengivne lodsejerfortegnelse, der er udarbejdet af fredningsplanudvalget. For de enkelte ejendomme er angivet størrelsen af de arealer, der ved sagens rejsning var omfattet af bestemmelserne i naturfredningslovens § 46 om strandfredning, undergivet fredskovspligt eller omfattet af naturfredningslovens § 53 om fortidsmindebyggelinie og § 47 stk. 1 nr. om vejbyggelinie.

Såfremt et areal er omfattet af flere af ovennævnte bestemmelser, er det pågældende areal anført under den kolonne, der har lavest nummer.

Matr.nr.'ene i parentes er ikke omfattet af fredningspåstanden, men hører med til ejendommene.

Samtlige arealer er beliggende i Aaker sogn.

Lb. nr.	Lodsnummer	Matr. nr.	Ejendommens areal ialt	Heraf omfattet af fredningspåstanden	Detailafdelelse for arealer inden fredningsgrænsen			
					Omfattet af § 46 stk. 1	Fredskov	Omfattet af § 47 stk. 1 nr. 2	Ej omfattet af forannævnte forhold
1	Gdr. Erik A. Sonne Risegård Sdr. Landevej 14 372o Åkirkeby	45 <u>a</u> 55 <u>i</u> (55 <u>m</u>)	455356 4534 1768	88700 1250	49500 -	19000 -	- 1250	20200 -
			461658	89950	49500	19000	1250	20200
2	Gdr. Carl K. Kofoed Pæregård Sdr. Landevej 12 372o Åkirkeby	46 <u>a</u>	227145	29000	27600	-	-	1400
3	Arbm. Rudolf J. Jensen Sdr. Landevej 16 372o Åkirkeby	48 <u>c</u>	11344	1400	-	-	1400	-
4	Den danske stat	Del af 55 <u>a</u> x)	5350	5350	-	-	5350	-

x) Afstået ved ekspropriation, tinglyst 15. januar 1970

Efter at fredningsnævnet den 13. juni 1973 havde foretaget en orienterende besigtigelse og Naturfredningsrådet ved skrivelse af 10. maj 1976 havde fremsat forskellige forslag til ændring af fredningspåstanden, blandt andet om forbud mod plantning af egnsfremmede løvtræer, herunder bøg og ahorn, har fredningsplanudvalget med tilslutning af Danmarks Naturfredningsforening ved skrivelse af 24. september 1976 nedlagt følgende fredningspåstand:

"I. Anlægsvirksomhed.

Bebyggelse skal ikke være tilladt. Dette gælder dog ikke de for driften af bestående brug nødvendige bygninger, når disse bygninger opføres i umiddelbar nærhed af eksisterende bygninger. Tegninger og situationsplan skal dog forinden påbegyndelse forelægges for fredningsnævnet til godkendelse.

Større ombygning af og tilbygning til eksisterende bygninger må ligeledes kun foretages med nævnets godkendelse.

Opstilling af skure, boder, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.

Arealet må ikke benyttes til camping.

Etablering af oplagspladser skal ikke være tilladt.

Nilophugningspladser må ikke etableres.

Arealerne må ikke hegnes, bortset fra nødvendige kreaturhegn.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning og opfyldning.

Forstmæssig pleje og udnyttelse af nu skovbevoksede arealer baseret på hugst og selvforryngelse skal være tilladt.

II. Vegetationsforhold.

Ådalens karakter af blandet løvskov skal opretholdes, indplantning eller gentilplantning ved afdrift med nåletræ eller andre for lokaliteten fremmede træarter og buske, blandt andet bøg og ahorn, må ikke finde sted.

Udenfor de nuværende bevoksninger samt de til have udlagte arealer må

plantning med løv- og nåletræer samt buske ikke finde sted.

De arealer, der ved fredningens gennemførelse henligger udyrkede, må ikke opdyrkes.

III. Selve vandløbet.

Ændringen af åens naturlige løb, herunder regulering, rørlægning eller sænkning af åens vandstand må ikke finde sted.

IV. Offentlighedens adgang.

Offentligheden skal have ret til at færdes på de på fredningskortet viste eksisterende eller fremtidige stier fra parkeringspladsen ved landevejen til havet og til vandfaldet ved graptolitskiferprofilet.

De i naturfredningslovens kapitel VIII angivne regler for almenhens færdsel og ophold skal udover ovennævnte stier begrænses til at omfattet selve strandarealet og de udyrkede arealer ved kysten, begrænset mod nord af kystskrænten som angivet på fredningskortet, samt orthoceratitkalkbruddet ved landevejen.

Hele området skal være tilgængeligt for videnskabelige undersøgelser. Alle andre former for undersøgelser, ekskursioner m.m. skal respektere de forannævnte bestemmelser.

Benyttelse af transportabel radio indenfor det fredede område skal ikke være tilladt.

Pleje af området.

Fredningsmyndighederne skal uden udgift for ejerne og efter forudgående meddelelse kunne foranledige den ønskede tilstand opretholdt ved selektiv hugst og ved ekstensiv græsning med får på skrænterne mod kysten, der tilsigter begrænsning eller udryddelse af visse træer. Arbejdet med og udgifter til opsyn med stierne, renholdelse af disse og deres nærmeste omgivelser for affald, efterladt af publikum, er lodsejerne uvedkommende, men udføres ved fredningsmyndighedernes foranledning.

Ejeren er på sin side pligtig til uden erstatning, at tåle den nødvendige færdsel for renholdelse af stierne og deres nærmeste omgivelser,

ligesom han skal tåle opstilling af affaldsstativer og anvisning for publikum på og lige op til stiarealet.

VI. Påtaleret.

Påtaleret tillægges fredningsnævnet."

Under et møde den 3. december 1976 har lodsejerne, bortset fra staten, protesteret mod fredningens gennemførelse, idet de har gjort gældende, at en fredning af hele området er unødvendig, da de nuværende ejere varetager de naturfredningsmæssige interesser og altid har givet videnskabeligt interesserede adgang til området. Ejerne har derimod ikke haft noget af indvende mod en fredning begrænset til de særlige geologiske forekomster.

Såfremt sagen alligevel gennemføres, har de pågældende lodsejere ønsket bestemmelserne om anlægsvirksomhed ændret således, at der åbnes mulighed for opførelse af nye driftsbygninger ved bestående landbrug. De har endvidere ønsket mulighed for opførelse af transformerstationer til lokal elforsyning og af indretninger, der er nødvendige for landbrugsdriften. Herudover har de ønsket mulighed for camping af private besøgende ved ejendommens bygninger, men således at campingvogne og telte skjules af beplantning.

Ejeren af ejendommen matr. nr. 45 a Aaker sogn har ønsket mulighed for at foretage udbedring af en dæmning ved en dam på ejendommen.

Endvidere har de pågældende lodsejere ønsket bestemmelserne om vegetationsforhold ændret således, at der åbnes mulighed for indplantning eller gentilplantning med bøg og ask og for plantning af nåletræer i mindre enheder, således at løvskovspræget bevares.

Ejeren af ejendommen matr. nr. 46 a Aaker sogn har ønsket mulighed for at foretage opløjning og tilsåning med græs af et nærmere angivet areal, der henligger som vedvarende græs og er betegnet som udyrket.

Med hensyn til spørgsmålet om offentlighedens adgang har lodsejerne fremsat ønske om, at videnskabelige undersøgelser alene tillæ-

des på de udyrkede arealer, og at stierne kun åbnes for besøg af højere læreanstalter og skoler under ledelse. Der er enighed mellem lodsejerne og fredningsplanudvalget og Danmarks Naturfredningsforening om selve stiføringen.

Lodsejerne har ønsket mulighed for selv at udføre landskabspleje ved fåregræsning.

På statens vegne som ejer af en parcel af ejendommen matr. nr. 55 a Aaker sogn har Bornholms amtsråd foreslået, at der åbnes mulighed for på ejendommen at indrette parkeringsplads og toilet og opstille borde og bænke og skilte, samt at foretage beplantning m.v. Amtsrådet har også ønsket mulighed for udvidelse af hovedlandevejen.

Erstatning

Ejerne af ejendommene matr. nr. 45 a, 55 i, 46 a og 48 c har ikke opgjort deres erstatningskrav.

Der er frafaldet erstatning for det staten tilhørende areal..

Et interessentskab bestående af Minna Kristensen, Gardes Allé 23, Hellerup, Lilla Holm, Tulipanvej 12 a, København, A. Benzon Petersen, Skovshovedvej 11, Charlottenlund, Roar Kristensen, Tonysvej 30, Charlottenlund, Inger Lis Nielsen, Frydenlundsvej 12, Rønne, H.C. Christensen, Vordingborggade 6 f, København, Margrethe Boesgaard, Åbrinken 37, Virum, Georgia Kristensen, Åbrinken 38, Virum og J. Melchior Andersen, Allégade 26,2., København, har fremsat et erstatningskrav på 100.000 kr. for bortfald af retten til brydning af cementsten på de fredede arealer.

Interessentskabet har gjort gældende, at det er berettiget til brydning af cementsten i henhold til nogle dokumenter, tinglyst i 1842, 1849, og 1855 på en række ejendomme. Brydningsretten har ved en kontrakt af 31. oktober 1946 været bortforpagtet til Henriksen & Kähler A/S, der indtil 1. januar 1977 har betalt 6.000 kr. årligt for retighederne.

I foråret 1977 har interessentskabet forhandlet med A/S Hasle

Klinker- & Chamottestensfabrik om overtagelse af forpagtningen for en årlig afgift på 10.000 kr., uden at nogen aftale er blevet indgået.

Af de pågældende dokumenter vedrører et den 20. december 1855 tinglyst dokument retten til brydning på et areal af Risegård, bestående af en trekant med sider på 171 alen, 216 alen og 178 alen, der i det væsentlige er omfattet af fredningssagen. Et den 11. januar 1842 tinglyst dokument omfatter hele ejendommen matr. nr. 55 a, hvoraf kun den staten tilhørende parcel er omfattet af fredningen.

Af tingbogen fremgår, at der den 12. november 1919 er lyst dokument om overdragelse til ingeniør V. Håsbøll af brydningsretten på blandt andet ejendommene matr. nr. 45 a, 48 c og 55 a Aaker sogn, men der er intet tinglyst om interessentskabets ret.

Bornholms amtskommune har i skrivelse af 27. september 1977 meddelt, at der ikke består rettigheder i forhold til råstofloven til udnyttelse af kalkstenen på de pågældende arealer, idet der ikke er indgivet anmeldelse eller ansøgning herom.

En tidligere lodsejer har under besigtigelse af de pågældende arealer den 3. december 1976 oplyst, at der sidst er brudt kalksten i området i 1951 og ved enkelte lejligheder senere, sidst for ca. 15 år siden.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningens geografiske udstrækning og indhold.

Fredningsnævnet finder, at hele det af sagen omfattede område er af en sådan landskabelig værdi og har en sådan naturvidenskabelig interesse, at den ønskede fredning, hvorved arealerne i det væsentlige bevares i deres nuværende tilstand, og hvorved der åbnes mulighed for landskabspleje, bør gennemføres i overensstemmelse med fredningspåstanden med de af lodsejerne foreslåede ændringer og visse andre mindre ændringer som nedenfor nærmere bestemt.

Fredningsnævnet finder endvidere, at der bør fastsættes et ordningsreglement for området.

Erstatning.

Ved udmålingen af erstatningen må der tages hensyn til, at de fredede arealer er beliggende i landzone, og at størstedelen af arealerne enten er omfattet af naturfredningslovens byggeliniebestemmelser eller er undergivet fredskovspligt, samt at størstedelen af det areal, hvortil der er adgang for faglige ekskursioner og videnskabelige undersøgelser, i forvejen er omfattet af bestemmelserne i naturfredningslovens § 54 og § 56 om offentlighedens adgang.

Efter fredningsservitutens indhold og størrelsen af de fredede arealer fastsættes erstatningen for fredningens gennemførelse herefter til henholdsvis 8.000 kr. til ejeren af ejendommen matr. nr. 54 a og 55 i Aaker sogn (lb.nr.1), 2.000 kr. til ejeren af ejendommen matr. nr. 46 a Aaker sogn (lb.nr. 2) og 500 kr. til ejeren af ejendommen matr. nr. 48 c Aaker sogn (lb.nr. 3).

Med hensyn til interessentskabets erstatningskrav bemærkes, at der efter det foreliggende ikke har fundet brydning af cementsten sted af betydning i en længere årrække, og at de berettigede ikke har fundet anledning til i forbindelse med gennemførelsen af råstofloven at indgive anmeldelse eller ansøgning efter lovens §§ 4-5. Under disse omstændigheder og da der kun fredes en ringe del af de arealer, der er omfattet af brydningsrettighederne, samt da der ikke foreligger oplysninger om, at der på de fredede arealer skulle være særlig beundningsfulde forekomster, findes der ikke grundlag for at tilkende interessentskabet erstatning i anledning af fredningen.

Den samlede erstatning udgør herefter 10.500 kr., der forrentes som nedenfor bestemt.

Fredningen findes ikke at forringe panthavernes sikkerhed i ejendommene, hvorfor ingen del af fredningserstatningerne vil være at udbetale til panthaverne.

Af erstatningsbeløbene udredes $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Bornholms Amtskommune, idet nævnet ikke finder at kunne tage en af amtsrådet nedlagt påstand om, at 9/10 af erstatningen skal udredes af statskassen,

til følge.

Kendelsen vil være at tinglyse servitutstiftende på nedennævnte matr. nr.e med tilhørende umatrikulerede strandarealer med prioritet forud for pantegæld og private servitutter og byrder.

T h i b e s t e m m e s :

De på vedlagte kort angivne arealer af matr. nr. 45 a, 55 i, 46 a, 48 c og 55 a Aaker sogn med tilhørende umatrikulerede strandarealer fredes ved pålæg af følgende servitut:

"De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand med de nedennævnte undtagelser

I. Anlægsvirksomhed.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Genopbygning og tilbygning til bestående bebyggelser, opførelse af nye driftsbygninger ved bestående landbrug og andre indretninger, der er nødvendige for landbrugsdriften, tillades efter tegninger, der skal godkendes af fredningsnævnet. Endvidere er det tilladt at opføre transformerstationer til lokal el-forsyning.

Ombygning af eksisterende bebyggelser, hvorved disses ydre væsentlig ændrer karakter, er kun tilladt efter tegninger, der skal godkendes af fredningsnævnet.

Såfremt bebyggelsen herved får en uheldig indvirkning på landskabet, skal fredningsnævnet være berettiget til at meddele afslag. Hvis det ønskede byggeri tjener rimelig landbrugsmæssig udnyttelse af ejendommen, kan nævnet dog alene meddele afslag, såfremt der kan påvises anden mulighed for placering og/eller ydre udformning, der funktionelt kan modsvare det af lodsejeren ønskede.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Camping og teltning af private besøgende hos lodsejere må dog finde sted, men kun inden for 25 m fra bygninger og kun i egentlige haver, som er omgivet af beplantning, der skjuler campingvogn eller telt set

fra det omgivende terræn.

Etablering af oplagspladser er ikke tilladt.

Bilophugningspladser må ikke etableres.

Arealerne må ikke hegnes, bortset fra nødvendige kreaturhegn.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning, stenbrydning og opfyldning, bortset fra udbedring af dæmningen ved dammen på matr. nr.

45 a Aaker sogn.

II. Vegetationsforhold.

Førstmæssig pleje og udnyttelse af nu skovbevoksede arealer baseret på hugst og selvforyngelse skal være tilladt.

Alens karakter af blandet løvskov skal opretholdes, således at alene små enheder af nåletræ må plantes.

Udenfor de nuværende bevoksninger samt de til have udlagte arealer må plantning med løv- og nåletræer samt buske ikke finde sted.

De arealer, der ved fredningens gennemførelse henligger udyrkede, må ikke opdyrkes, bortset fra det på kortet med vedvarende græs angivne areal af matr. nr. 46 a Aaker sogn, hvor der tillades en nyudlægning med græs.

III. Selve vandløbet.

Ændring af åens naturlige løb, herunder regulering, rørlægning eller sænkning af åens vandstand må ikke finde sted.

IV. Offentlighedens adgang.

Faglige ekskursioner af studerende, skoleelever og foreninger skal have ret til gående færdsel ad de på fredningskortet angivne stier, der anlægges af fredningsplanudvalget.

Reglerne i naturfredningslovens kapitel VIII om almenhedens færdsel og ophold indskrænkes iøvrigt til at omfatte selve strandarealet og de udyrkede arealer ved kysten, begrænset mod nord af kystskrænten som angivet på fredningskortet, samt orthoceratitkalkbruddet ved lan-
devejen, matr. nr. 55 a og 55 i Aaker sogn.

Hele det på kortet angivne udyrkede område skal være tilgængeligt for videnskabelige undersøgelser.

Fredningsnævnet fastsætter et ordensreglement for området.

V. Pleje af området.

Fredningsplanudvalget skal uden udgift for ejerne og efter forudgående aftale med disse - eller, hvis aftale ikke kan opnås, med fredningsnævnets godkendelse - kunne foranledige en ønsket tilstand opretholdt ved selektiv hugst og ved ekstensiv græsning med får på skrænterne mod kysten, der tilsigter begrænsning eller udryddelse af visse træer.

Anlæg af og udgifter til opsyn med stierne, renholdelse af disse og deres nærmeste omgivelser for affald, efterladt af publikum, er lodsejerne uvedkommende, men udføres ved fredningsplanudvalgets foranledning.

Ejerne er pligtig til uden erstatning at tåle den nødvendige færdsel for renholdelse af stierne og deres nærmeste omgivelser, ligesom de skal tåle opstilling af affaldsstativer og anvisning for publikum på og lige op til stiarealet.

VI. Parkeringsplads, vejregulering.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der på matr. nr. 55 a sker sogn anlægges parkeringsplads med toilet og opstilles borde, bænke og skilte, samt foretages beplantning.

Endvidere er fredningen ikke til hinder for udvidelse af hovedlandevejen.

Erstatningsbeløbene forrentes fra kendelsens afsigelse til betalingsdagen med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto, der er gældende på tidspunktet for kendelsens afsigelse.

Af erstatningsbeløbene udredes $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Bornholms amtskommune.

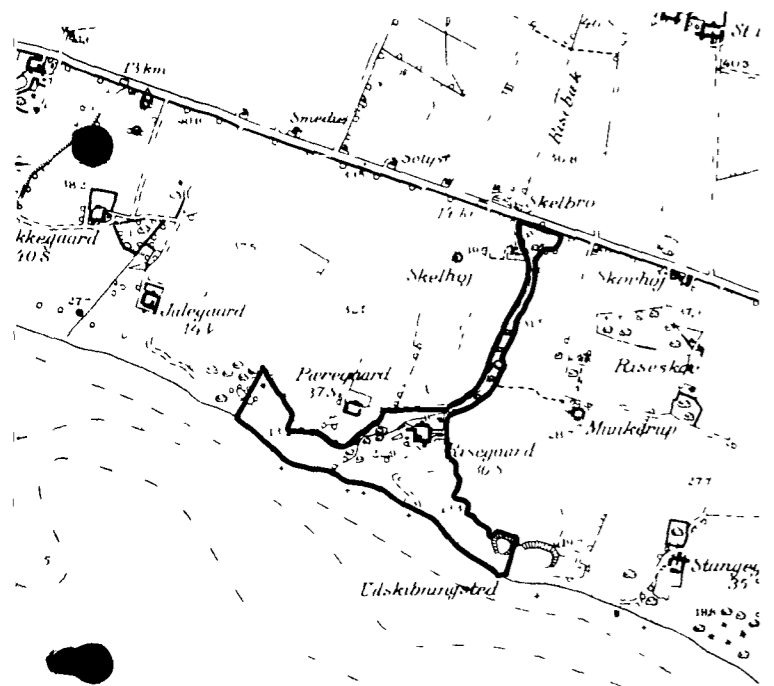
Denne kendelse kan inden 4 uger fra modtagelsen indankes for overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K, af ejere og brugere samt

de i naturfredningslovens § 22 stk. 2 nr. 2-6 nævnte personer og myndigheder.

Aksel Petersen

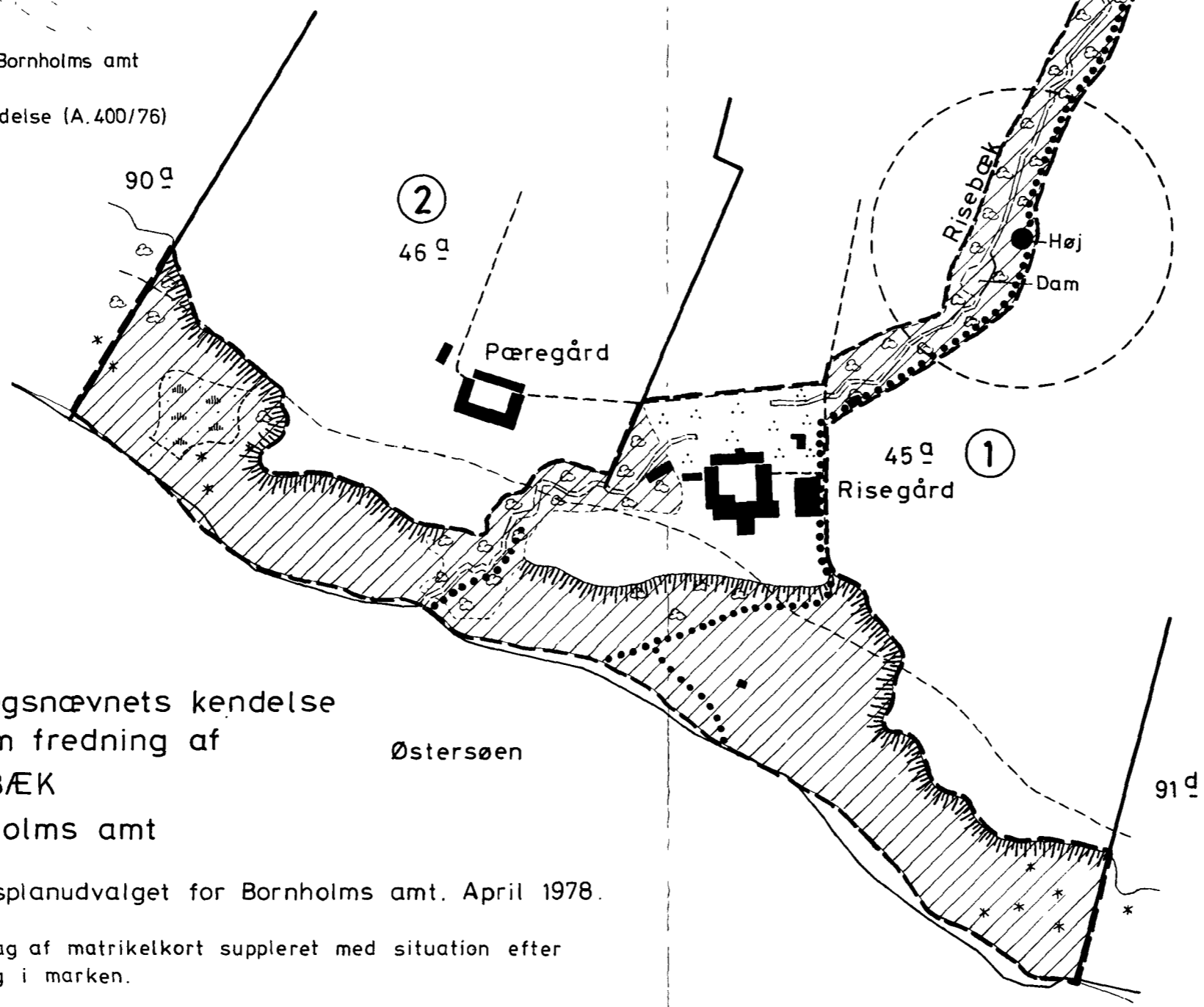
Mogens Lorentzen

Aksel Jensen

1:20000

Udarbejdet af fredningsplanudvalget for Bornholms amt
 Til tjenstlig brug ved miljøministeriet
 Særlig tryk med Geodætisk Instituts tilladelse (A.400/76)

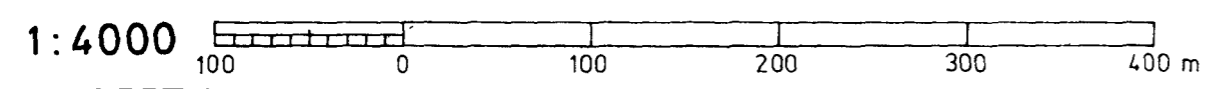

- Signaturforklaring
- Grænse for område, der omfattes af fredningen
 - /// Udyrkede arealer
 - Ejendomsgrænse
 - ① Ejendommens lb.nr. i henhold til lodsejerfortegnelsen
 - Sti
 - - - Byggelinie i henhold til naturfredningsloven
 - ⊗ * Løvtræ, nåltræ
 - ⊠ Have
 - ▨ Vedvarende græs
 - Bygninger
 - ||||| Kystskrænt
 - ▨ Orthoceratitkalkbrud

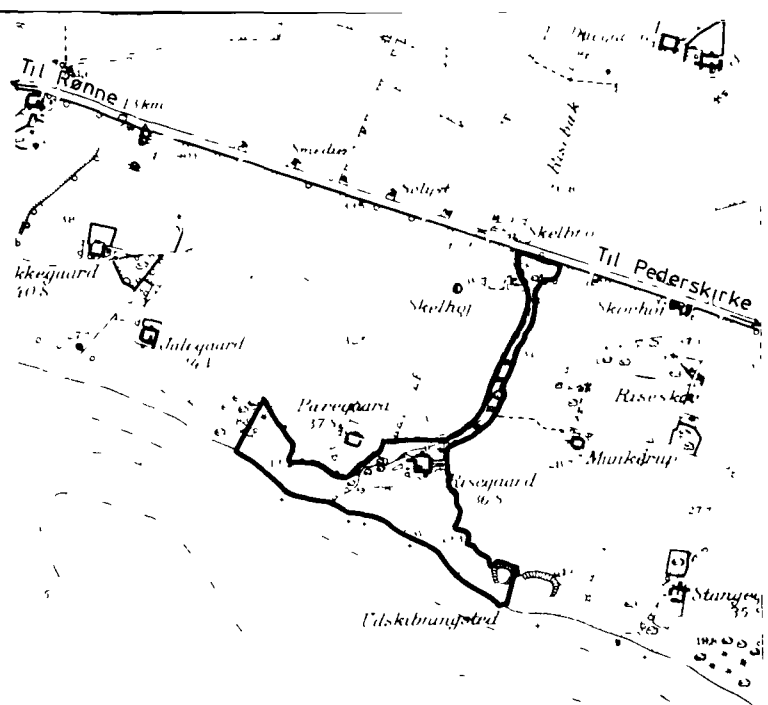
KORTBILAG
 hørende til fredningsnævnets kendelse
 i sag nr. 34/1971 om fredning af
 arealer ved RISEBÆK
 Aaker sogn, Bornholms amt

Udarbejdet af fredningsplanudvalget for Bornholms amt. April 1978.

Planen er tegnet på grundlag af matrikelkort suppleret med situation efter luftfotos og rekognoscering i marken.

KORT >

1:20000

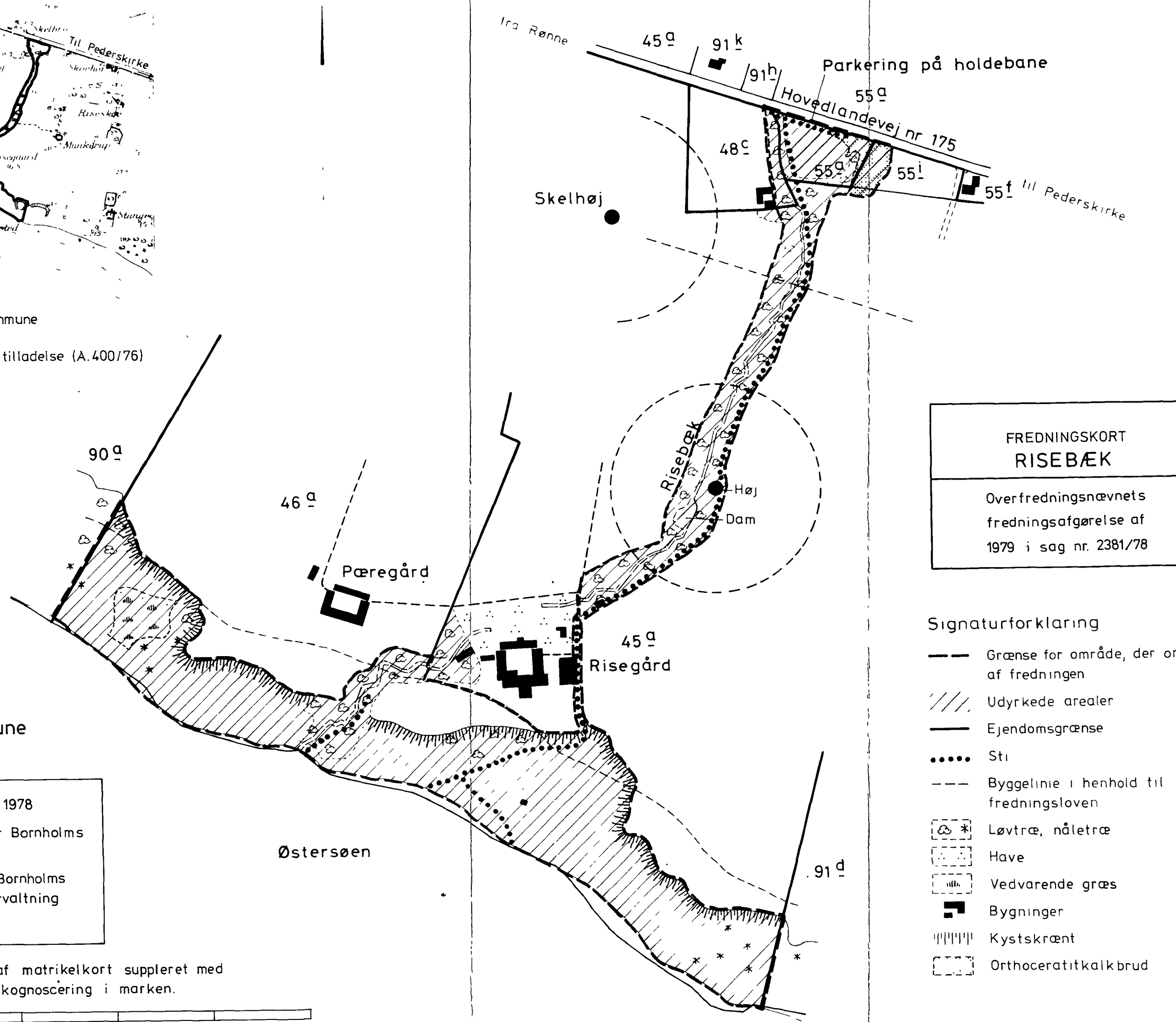
Udarbejdet af Bornholms amtskommune
 Til brug ved frednings-sager
 Særtryk med Geodætisk Instituts tilladelse (A.400/76)

Arealer ved Risebæk
 Aaker, Aakirkeby kommune
 Bornholms amt

Grundkort udarbejdet: April 1978
 af fredningsplanudvalget for Bornholms amt
 Rettelser, tilføjelser m.v. af Bornholms amtskommune, teknisk forvaltning
 Dato: 29.6.1979

Planen er tegnet på grundlag af matrikelkort suppleret med situation efter luftfotos og rekognoscering i marken.

1:4000

FREDNINGSKORT
 RISEBÆK
 Overfredningsnævnets
 fredningsafgørelse af
 1979 i sag nr. 2381/78

- Signaturforklaring
- Grænse for område, der omfattes af fredningen
 - Udyrkede arealer
 - Ejendomsgrænse
 - Sti
 - Byggelinie i henhold til naturfredningsloven
 - Løvtræ, nåltræ
 - Have
 - Vedvarende græs
 - Bygninger
 - Kystskrænt
 - Orthoceratitkalkbrud

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Fredningsnævnet
for
Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A · 3700 Rønne
Telefon 56 95 01 45 · Fax 56 95 02 45

Sag nr. 20/1994

Den 26.08.94

Danmarks Geologiske Undersøgelser
Thoravej 8
2400 København N.

GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
til underretning, Modtaget i
D. h. t. Deres skr. af Skov- og Naturstyrelsen
J. nr. 29 AUG. 1994

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til at afholde en international geologisk ekskursion langs Læsåen og ved Skelbro Kalkbrud med tilhørende mulighed for at indsamle geologiske prøver til videnskabeligt brug.

Det fremgår af sagen, at der i perioden 29. august til den 2. september 1994 skal afholdes en international geologisk konference på Hotel Rosengården, og at man i den forbindelse påtænker at afholde en ekskursion torsdag den 1. september 1994 særlig koncentreret om nævnte kalkbrud og området fra Limensgade til Vasegård.

Områderne er omfattet af henholdsvis Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1979 om fredning af arealer ved Risebæk og af Fredningsnævnets kendelse af 15. juni 1976 om fredning af Læsåen.

For Risebækområdet gælder blandt andet, at de fredede arealer skal bevares i den daværende tilstand, og at området i dets helhed er tilgængeligt for videnskabelige undersøgelser.

For Læsåen gælder blandt andet, at terrænformer ikke må ændres, og at der er offentlig adgang på en mindre strækning ved Limensgade og mellem Vasegård og Vejrmøllegård. fredningsnævnet har endvidere, med hjemmel i kendelsen, fastsat et ordensreglement ifølge hvilket geologiske profiler ikke må beskadiges, ligesom der ikke må fjernes materiale herfra.

Det er overfor Fredningsnævnet oplyst, at indsamlingen af prøver vil dreje sig om småprøver omfattende ialt højst 2-3 kg materiale.

I skrivelse af 15. august 1994 har Bornholms Amt anbefalet nævnet at dispensere fra ordensreglementet.

Fredningsnævnet har for sit vedkommende intet at indvende imod, at der afholdes nævnte geologiske ekskursion langs Læsåen og ved Skelbro Kalkbrud, og meddeler i medfør af § 50 stk. 1 i lov om naturbeskyttelse dispensation fra det af fredningsnævnet fastsatte ordensreglement til i forbindelse med ekskursionen at indsamle prøver til videnskabeligt brug i det omfang, der er anført ovenfor. Nævnet skal dog ikke undlade at henlede opmærksomheden på, at ansøgningen er indgivet på et så sent tidspunkt, at der ikke givet nævnet tid til en rimelig sagsbehandling.

Opmærksomheden henledes på, at det af natursbeskyttelseslovens almindelige bestemmelser om offentlig adgang til naturen, der gælder for de områder, hvor der ikke er offentlig adgang via kendelserne. Ifølge § 20 i bekendtgørelse nr. 574 af 25. juni 1992 om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen kræver organiserede aktiviteter med over 30 deltagere tilladelse af ejeren.

Navnets afgørelse er enstemmig.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse § 78 stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4 A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Amt, Danmarks Naturfredningsforening og Aakirkeby kommune.

13 AUG. 1994

Kontor i Rønne

Teknisk Forvaltning

Østre Ringvej 1

DK-3700 Rønne

Tlf. 5695 2123

Fax 5695 2142

Fredningsnævnet
Damgade 4A
3700 Rønne

Deres ref.

Vor ref.

Dato

8-70-51-8-409-4/94
BR022.jni/ht

15 AUG. 1994

I brev af 3-8-1994 fra Danmarks Geologiske Undersøgelser ansøges om tilladelse til at afholde geologisk ekskursion langs Læsåen og ved Skelbro Kalkbrud samt til indsamling af prøver til videnskabelig brug.

Områderne er omfattet af henholdsvis Overfredningsnævnets kendelse af 10.9.1979 (Risebæk) og Fredningsnævnets kendelse af 15.6.1976 (Læsåen).

For Risebækområdet gælder bl.a. at de fredede arealer skal bevares i nuværende tilstand, og at området i sin helhed er tilgængelig for videnskabelige undersøgelser.

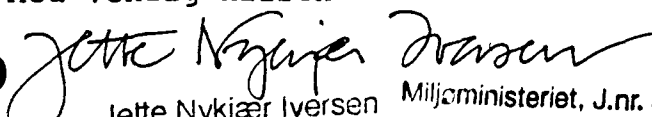
For Læsåen gælder bl.a. at terrænformer ikke må ændres, og at der er offentlig adgang på en mindre strækning ved Limensgade og mellem Vasegård og Vejrmøllegård. Fredningsnævnet har endvidere, med hjemmel i kendelsen, fastsat et ordensreglement ifølge hvilket geologiske profiler ikke må beskadiges, ligesom der ikke må fjernes materiale herfra.

Forvaltningen skønner at det er tvivlsomt om de landskabsbevarende bestemmelser i kendelserne omfatter indsamling af mindre geologiske prøver, derimod vil en indsamling langs Læsåen stride mod ordensreglementet, og derfor kræve dispensation herfra.

Da der ifølge telefonisk oplysning er tale om småprøver, ialt højst 2-3 kg materiale, kan forvaltningen anbefale nævnet at dispensere fra ordensreglementet.

Iøvrigt kan det oplyses, at det er naturbeskyttelseslovens almindelige bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen, der gælder for de områder hvor der ikke er offentlig adgang via kendelserne. Ifølge bekendtgørelse nr 574 om offentlig adgang kræver organiserede aktiviteter med over 30 deltagere tilladelse af ejer.

Med venlig hilsen

Jette Nykjær Iversen
arkitekt

Miljøministeriet, J.nr. SN

29 AUG. 1994

Akt. nr.

.....
MILJØMINISTERIET

Bornholms Amtskommune
Teknisk Forvaltning
Østre Ringvej 1
3700 Rønne

DANMARKS GEOLOGISKE
UNDERSØGELSE

3/8 1994

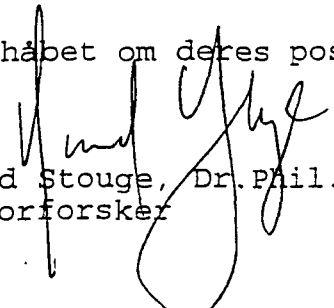
Re: Ansøgning om tilladelse til at indsamle geologiske prøver fra Låså i forbindelse med afholdelse af International geologisk Konference med ekskursion.

Undertegnede søger om tilladelse til at afholde en geologisk ekskursion langs Låså profilet og ved Skelbro Kalkbrud og med tilhørende mulighed for at indsamle geologiske prøver til videnskabeligt brug. Vi er specielt interesserede i området fra omkring Limensgade nedlagte kalkbrud og videre langs åen mod sydvest til Vasegård.

Anledningen er, at der afholdes en International geologisk konference (på Hotel Rosengården) i perioden 29/8-2/9 1994. Under denne konference vil der blive præsenteret foredrag og det er ønskeligt at foretage en medfølgende ekskursion langs Låså profilet, hvorved det er muligt at fremvise en del af Bornholms Geologi og med muligheden for at indsamle prøver til videnskabeligt brug. Et andet stop vil være ved Skelbro kalkbrud.

Hvis det er muligt vil ekskursionen finde sted torsdag 1/9 1994.

Med håbet om deres positive reaktion,

Svend Stouge, Dr. Phil.
Seniorforsker

Miljøministeriet, J.nr. SN

29 AUG. 1994

Akt. nr.

Danmarks Geologiske Undersøgelse
Thoravej 8
2400 København NV
Tlf. 31 10 66 00
Fax 31 19 68 68
Telex 19999 dangeo dk

5 10 1994

8.70.51-8-403-1/14

FREDNINGSNÆVNET

for Bornholms Amts fredningskreds

REG. NR. 6676.00

Tlf. 5695 0145

Damgade 4a
3700 Rønne
Fax. 5695 0245

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
17 APR. 2001

Bornholms Amt
Teknisk Forvaltning
Østre Ringvej 1
3700 Rønne

Skov- og Naturstyrelsen
Fredningsregisteret
Haraldsgade 53
2100 København Ø

MPS10326/Sagsbeh: MPS

J.nr. 06.11.01.01.2001-14

Den 11/4-2001

Overfor fredningsnævnet er der forespurgt om tilladelse til opstilling af borde og bænke på parkeringspladsen ved Risebæk langs Sdr. Landevej ved matr.nr. 55-o Aaker.

Det fremgår af sagen, at arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. september 1979 om fredning af arealer ved Risebæk:

"Overfredningsnævnet har fundet ikke at burde tillade udvidelse af parkeringspladsen på matr.nr. 55-a eller indretning af rastepads ved opstilling af borde, bænke m.v., hvorfor bestemmelsen herom i fredningsnævnets kendelse er udgået".

Når henses til fredningsafgørelsens klare afvisning af muligheden for udvidelse af parkeringspladsen samt opstilling af borde og bænke etc., må forespørgslen om at opsætte borde og bænke samt bibeholde allerede opsatte borde og bænke anses for så videregående afvigelse fra fredningsafgørelsen, at det ansøgte forudsætter ændring af fredningen, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 2, hvorfor fredningsnævnet må meddele afslag til opstilling af nye borde og bænke samt bibeholdelse af eksisterende borde og bænke.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af Bornholms Amt, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Aakirkeby kommune og Jens Otto Sonne.

F. Schønnemann

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 2001 - 211/6-0001

Akt. nr.

9

Bornholms Amt

Fredningsnævnet
Damgade 4A
3700 Rønne

Modtaget
22 MRS. 2001
Retten i Rønne

Teknisk Forvaltning

Østre Ringvej 1
DK-3700 Rønne
Tlf. 5695 2123
Fax 5695 2142
E-mail: tf@bora.dk

Dato: 22. marts 2001
Deres ref.:
Vor ref.: 9-03-5-175-1/01

Borde og bænke på p-plads/rasteplads ved Risebæk, Idv. 175.

Bornholms amts p-plads/rasteplads "Cementen" ved Risebæk langs Sdr. Landevej matr.nr. 55-o Åker sogn, er igennem de senere år blevet besøgt af flere og flere interesserede besøgende til stenbruddet.

Det har medført mange henvendelser, specielt fra ældre mennesker, om opsætning af borde og bænke i tilknytning til parkeringsarealet.

For år tilbage blev der opsat et bord med bænke, men det har vist sig at være utilstrækkeligt og derfor har amtet nu opsat 2 borde med bænke mere.

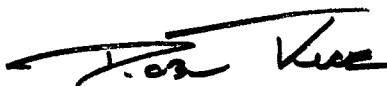
Umiddelbart efter opsætningen er undertegnede blevet gjort opmærksom på at området er omfattet af fredning.

I Overfredningsnævnets afgørelse af 10. september 1979(j.nr.2381/78) om fredning af arealer ved Risebæk, står at der ikke må ske en udvidelse af parkeringspladsen med opstilling af borde, bænke m.v.

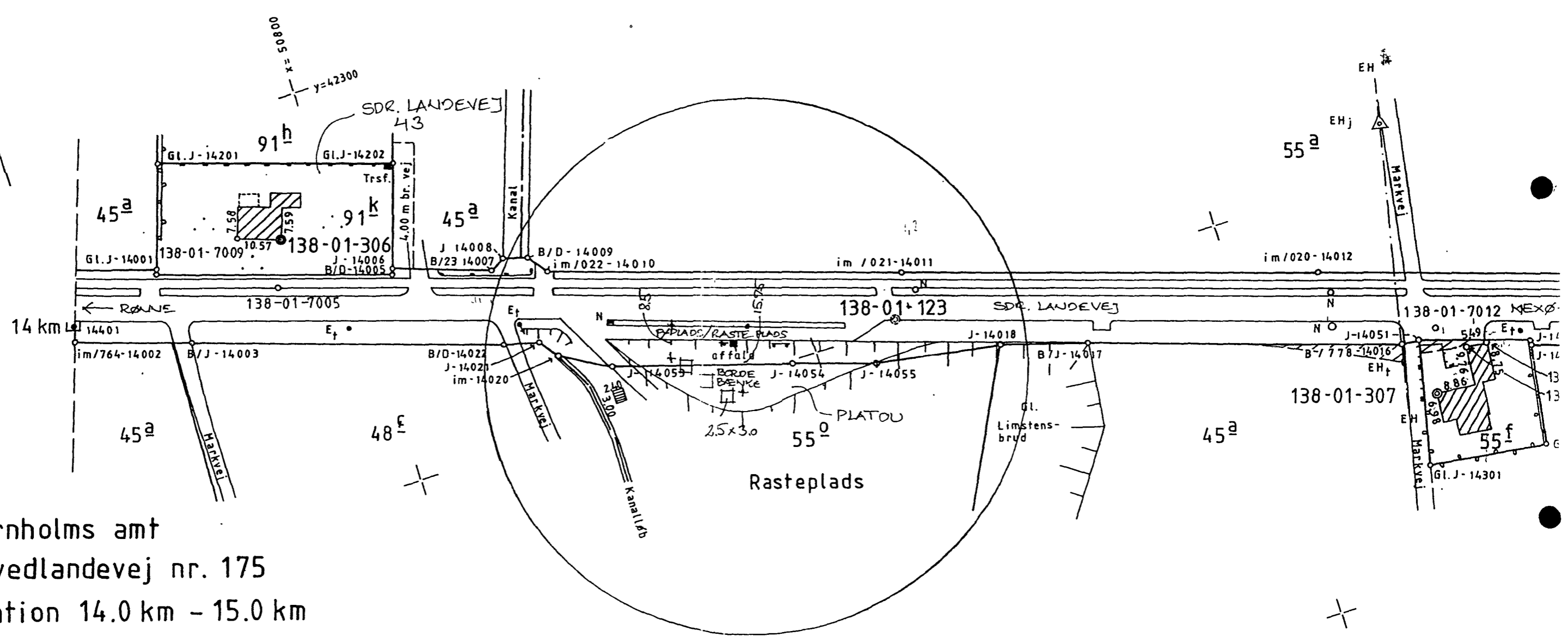
Fredningsnævnet forespørges derfor om der kan opnås en dispensation fra Overfredningsnævnets afgørelse til opstilling af borde og bænke. I modsat fald vil de blive fjernet umiddelbart.

Med venlig hilsen

Hardy Pedersen
Vejchef

Robert Kure
arkitekt

Ifølge lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. jan. 1977 er den, som flytter, borttager eller ødelægger et kendeligt skelmærke eller et varigt mærke for opmåling, pligtig at betale udgifterne ved dets genanbringelse

Bornholms amt
Hovedlandevej nr. 175
Station 14.0 km - 15.0 km

erlav: Åker

ommune: Aakirkeby

målt: januar 1986 og ajourført i oktober 1992

størrelse: 1:1000

Aigriot Olsen

oplysningsnr.: 1953-40-1-6

landinspektør

gnaturforklaring	B/D	Betonskelpæl sikret med underjordisk drænrør	B 1778 o	Sikret med underjordisk sonde 80 kHz
Betonskelpæl	B/J	Betonskelpæl sikret med underjordisk jernrør		geofix DK 002-22778
Jernrør med skellegn	J/D	Jernrør sikret med underjordisk drænrør		
Plade eller bolt med skellegn	J/J	Jernrør sikret med underjordisk jernrør	im o	Kan ikke afmærkes
Træpæl med skellegn		Blindt skel der ikke bortfalder		Andre signaturer Se DS 104 og 198
	S o	Servitutmærke - betonpæl		

eller koordinater, der kun er til brug ved indlægnen på matrikelkortet er angivet med klamme
eller koordinater, der er overført fra en saq, der tidligere er indsendt til matrikeldirektoratet er mærket med GI

Fredningsmyndigt

Skov- og Naturstyrelsen
Fredningsregisteret
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Hovedmodtager
Geologisk Museum
Københavns Universitet
Øster Voldgade 5-7
1350 København K

for Bornholms Regionskom-
mune
Damgade 4a
3700 Rønne
Tlf. 5695 0145
Fax. 5695 0245

HER10073/Sagsbeh. HER
J.nr. 06.11.01.01.2003-19.2

WJ

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

12 JUNI 2003

6. juni 2003

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til at udtage materiale fra fredede profiler i Læsåen ved Vasegaard og Hullegaard samt i Risebæk, Aaker i forbindelse med videnskabelig undersøgelse af Dicellograp-tus-skiferen. Projektet og dets formål er nærmere beskrevet i det til nævnet fremsendte materiale.

Det fremgår af sagen, at de af projektet berørte områder er fredet, men dog tilgængelige for videnskabelige undersøgelser.

I medfør af § 50, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven jf. § 9, stk. 4 i bekendgørelse om forretningsorden for fredningsnævn meddeler nævnets formand herved dispensation til udførelse af projektet.

Efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder og lodsejere til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Regionskommune, Miljø og Natur og Danmarks Naturfredningsforening.

F. Schønnemann

Genpart til : Skov- og Naturstyrelsen Fredningsregisteret
Til Deres orientering.

FREDNINGSNÆVNET for Bornholms Regionskommune

Skov- og Naturstyrelsen
Fredningsregisteret
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Hovedmodtager
Jens Otto Sonne
Risegaard
Sdr. Landevej 104
3720 Åkirkeby

Damgade 4a
3700 Rønne
Tlf. 5695 0145
Fax. 5695 0245

HER10322/Sagsbeh. HER
J.nr. 06.11.01.01.2006-5.4
Deres j.nr.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

17 FEB. 2006

SCANNET

16. februar 2006

Fredningsnævnet har den 10. januar 2006 fra Bornholms Regionskommune modtaget Deres ansøgning om tilladelse til på ejendommen matr.nr. 48-a, Aaker, beliggende "Risegaard", Sdr. Landevej 104, 3720 Aakirkeby, at forlægge en del af en sti, som går gennem et fredet areal til et areal uden for fredningen. Endvidere har De ansøgt om tilladelse til at tilplante et markareal uden for det fredede område. Projektet er nærmere beskrevet i det til nævnet fremsendte materiale.

Det fremgår af sagen, at den nuværendestiføring er en del af det areal, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1979 om fredning af arealer ved Risebæk. Fredningskendelsen fastsætter blandt andet:

"...

Offentligheden tillægges ret til gående færdsel ad de på fredningskortet viste stier.

Stierne anlægges og vedligeholdes af Bornholms skovdistrikt.

Anlægget og vedligeholdelsen skal ske efter en samlet plan, der udarbejdes af skovdistriktet efter forhandling med naturfredningsrådet og forelægges fredningsnævnet til godkendelse.

...

I planen skal indgå, at der fra kysten til vandfaldet med graptolitskifferen med mindst muligt indgreb anlægges en natursti.

...

Der må hverken på parkeringspladsen ved vejen, på stranden eller ved stien opsættes henvisningsskilte til vandfaldet.

...

Fredningsnævnet kan - evt. på foranledning af naturfredningsrådet eller fredningsstyrelsen - foretage regulering af adgangsforholdene, såfremt hensynet til de geologiske forekomster tilsiger dette.

"..."

Fredningsnævnet har den 9. februar 2006 foretaget besigtigelse.

SNS-121-08109
1

Bornholms Regionskommune har anbefalet projektet og meddelt, at regionskommunen, der hidtil har varetaget plejen af det fredede areal, herunder stien, fortsat agter at varetage plejen af stien, selv om en del af denne måtte blive forlagt til et areal, der ikke er omfattet af fredningen.

Danmarks Naturfredningsforening har anbefalet projektet.

Fredningsnævnets afgørelse.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler fredningsnævnet herved tilladelse til at forlægge en del af stien som ansøgt på vilkår, at De forinden sikrer den fremtidige stiføring og offentlige adgang ad stien ved en servitut, der på Deres foranledning og udgift tinglyses på det berørte ikke-fredede areal, og med fredningsnævnet og Bornholms Regionskommune som påtaleberettigede.

En kopi af den tinglyste servitut skal sendes til fredningsnævnet.

Den del af projektet, der angår tilplantning af et markareal uden for fredningen, kræver ikke tilladelse fra fredningsnævnet.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Klagevejledning.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget Deres klage fra

fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk/klagegebyr.htm.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Regionskommune, Natur og Miljø og Danmarks Naturfredningsforening.

K. Wiingaard

Genpart til : Skov- og Naturstyrelsen Fredningsregisteret
Til Deres orientering.

Fredningsnævnet for Bornholms Kommune

Damgade 4a

3700 Rønne

Modtaget

10 JAN. 2006

Retten i Rønne

6. januar 2006

Ansøgning om tilplantning samt forlæggelse af sti ved Risegård

Jens Otto Sonne, Risegård, Sdr. Landevej 104, 3720 Aakirkeby, søger om tilladelse til at forlægge stiføringen for stien som går gennem Risebækfredningen. Fredningsnr. 138-01-23, matr.nr. 48a, Aaker. Desuden om at tilplante et markareal udenfor fredningen som skal virke skærmende for indsyn til gården fra den nye sti.

Iflg. Fredningsdeklarationen skal der være en sti gennem det fredede område til stranden og vandfaldet. Stiføringen har ofte givet anledning til problemer. En del besøgende går ind i haven og andre går ind på gårdspladsen. Det er problematisk for gårdens beboere.

Den ansøgte stiføring vil, på et kort stykke, komme udenfor det fredede område, derfor bør den nye stiføring sikres for fremtiden. Hvis det sker kan det anbefales at flytte stien.

Med venlig hilsen

Ole Holm Pedersen

Skovfoged

Direkte tlf.: 60262056

E-mail: Ole.Holm.Pedersen@brk.dk

Modtaget den
- 6 DEC. 2005
Bornholms Regionskommune

Risegård, den 5. december 2005.

Natur & Miljø
Skovløkken 4, Tejn
3770 Allinge

Beplantning.

Jeg skal hermed for god ordens skyld spørge om Natur & Miljø's vurdering af mine planer for etablering af en mindre beplantning på min ejendom, Risegård, Sdr. Landevej 104, 3720 Åkirkeby.

Som det er bekendt har "Risebæk" samt bakkeskrænter ned til havet været fredet siden slutningen af 1970'erne. Offentligheden har adgang til havet ved at parkere ved landevejen ved Skelbro, for derefter at gå til fods langs med "Risebæk" ad skovvejen, forbi gården og videre til havet.

Imidlertid giver færdslen forbi indkørslen til gårdspladsen af og til lidt problemer, forbi "de besøgende" ikke altid kan finde vej til havet, selvom der er opsat tydelige skilte. I øvrigt foregår der ofte tung kørsel med landbrugsmaskiner udenfor gården, hvilket ikke altid er hensigtsmæssigt at kombinere med folk til fods evt. med barnevogne etc.. Se i øvrigt vedlagte kort

Jeg har derfor overvejet at beplante et lille areal af marken (trekant), som ligger lige udenfor gården og som udgår ca. 1.200 m². Arealet er ikke omfattet af fredningen, og jeg mener derfor ikke, at der er nogen problemer heri..

Jeg har spurgt kommunens skovfoged, Ole Holm Pedersen, som har tilsyn med det fredede areal, om tilplantning af arealet vil give anledning til bemærkninger. Ole Holm Pedersen har til mig oplyst, at han ikke kan se nogen problemer herved, da arealet jo ikke berører det fredede areal, men at jeg for god ordens skyld bør spørge kommunen, hvilket jeg hermed gør.

Bornholms amts fredningskreds

DOK.NR. 1
MODTAGET

- 6 DEC. 2005 0105 10P25 - 0108

Øst for det tilplantede areal vil jeg etablere en markvej således, at "de besøgende" når de kommer fra parkeringspladsen ved Skelbro, ledes udenom vor private indkørsel og direkte til havet.

Beplantningen påtænkes at ske ved lav bevoksning, æble- og hunderose, samt slåen og hvidtjørn. I øvrigt har Skov- og Naturstyrelsen anbefalet tilplantningen, da dette fremmer muligheden og vildtet.

Såfremt der skulle være spørgsmål til ovenstående kan jeg træffes på telefon 20 97 14 14.

Med venlig hilsen

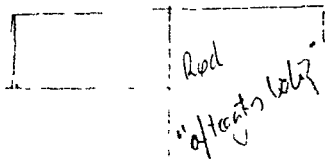

Jens-Otto A. Sonne

Bilag: Skitse over areal som påtænkes tilplantet.

Risegård

N
↑

have

indkørsel til
Risegård

Riselæk-skov

mod
parkeringsplads
skelbr

Privatvej →

Skovvej

ca 35 m

Areal om pitænder
tilplantet.

areal ca.
1200 m²

ca. 70 m

ny vej til og fra stranden.

mark →

Stranden
↓

Fredningsnævnet.
for 5/06
Bornholms amts fredningskreds

FREDNINGSNÆVNET

Skov- og Naturstyrelsen
Fredningsregisteret
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Hovedmodtager
Bornholms Statsskovdist-
rikt
v/skovrider Søren Friese
Rømersdal
Ekkodalsvej 2
3720 Åkirkeby

for Bornholms Regionskom-
mune
Damgade 4a
3700 Rønne
Tlf. 5695 0145
Fax. 5695 0245

MPS11482/Sagsbeh. BOR
J.nr. 06.11.01.01.2006-53.6
Deres j.nr.

**Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
27 DEC. 2006**

22. december 2006

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til på ejendommen matr.nr. 55-o og 45-a Aaker at udtage kalksten fra det fredede brud ved Skelbro. Projektet er nærmere beskrevet i det til nævnet fremsendte materiale.

Det fremgår af sagen, at området er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. september 1979 om fredning af arealer ved Risebæk, der blandt andet fastsætter:

"....."

Fredningen tilsigter at sikre områdets videnskabelige værdier mod ødelæggelse eller beskadigelse....."

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse. Under besigtigelsen blev det drøftet, at afhentning af materiel i stedet sker fra Limensgade-bruddet.

Dette område er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 21. maj 1973 vedr. fredning af arealer ved Læsådalen, der blandt andet fastsætter:

"...Terrainformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning eller lignende bortset fra de foranstaltninger, som knytter sig til det tilladte afvandingsprojekt. Tørve- kalk- og grusgravning er ikke tilladt.

....."

Ansøgeren tilkendegav, at ansøgningen om afhentning af kalksten herefter kan angå såvel det fredede brud ved Skelbro som Limensgade-bruddet.

Danmarks Naturfredningsforening og Bornholms Regionskommune har anbefalet, at afhentning af kalksten såvidt muligt sker i Limensgade-bruddet, eventuelt ved udsprængning, fremfor det fredede brud ved Skelbro.

I medfør af § 50, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved dispensation til afhentning af kalksten i Limensgade-bruddet på ejendommen matr. nr. 196-d Aaker, herunder ved udsprængning efter nærmere aftale og ansøgning fra Bornholms Regionskommune og lodsejer-

SNS-121-00109

3

ne. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at der alene er tale om en begrænset og helt enkeltstående indvinding af kalksten til brug for restaureringen af Hammershus ruiner ved brug af så vidt muligt oprindelige materialer. Fredningsnævnet har endvidere lagt vægt på, at indvindingen herunder en eventuel udsprængning af kalksten fra Limensgade-bruddet vil bidrage til en fremhævelse af den helt særlige geologi i området.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget Deres klage fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk/klagegebyr.htm.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Regionskommune, Natur og Miljø og Danmarks Naturfredningsforening.

Henrik Engell Rhod

Genpart til : Skov- og Naturstyrelsen Fredningsregisteret
Til Deres orientering.